

Nærings- og handelsdepartementet
Pb. 8014, Dep
0030 OSLO

Vår ref.: 509.122/TEN /TH/2011/93
Hamar, 02.09.2011

Høringsuttalelse til forslag til nye regler om europeisk standardisering

I forslag til europeisk standardiseringsforordning foreslår EU-kommisjonen å utvide det europeiske standardiseringssystemet til å omfatte standarder for tjenester. Norsk Vann ber departementet markere Norges rett til å beslutte organisering og finansiering av offentlige tjenester som vann- og avløpstjenestene, og at det ikke kan fastsettes tjenestestandarder som røkter ved dette prinsippet.

Vi viser til departementets høringsbrev av 12. juli 2011, vedrørende EU-kommisjonens forslag til forordning om europeisk standardisering. Forslaget til forordning ble lagt frem 1. juni 2011, skal erstatte regler om standardisering i 3 eksisterende rettsakter, og skal legge til rette for en videreutvikling av det europeiske standardiseringssystemet og bidra til raskere fremdrift i produksjonen av standarder.

Norsk Vann^{*)} vil gi kommentarer til den delen av forordningsforslaget som gjelder utviklingen av tjenestestandarder, jf. departementets omtale i høringsbrevet:

"Tjenester er et område hvor fordelene med et felles europeisk marked er utnyttet i langt mindre grad enn hva som er tilfelle for varer. Standarder kan bidra til å styrke den europeiske tjenestesektoren og gjøre den mer innovativ og konkurransedyktig gjennom at tjenesters kompatibilitet og kvalitet blir bedre. På dette området har utviklingen gått langsomt. Standarder for tjenester utvikles hovedsakelig på nasjonalt nivå i stedet for at det utvikles felles europeiske tjenestestandarder. En slik utbredelse av nasjonale standarder vil kunne skape hindringer for flyten av tjenester i det indre marked ved at næringsdrivende må forholde seg til et stadig økende antall ulike nasjonale standarder. Forordningen utvider det europeiske standardiseringssystemet til også å omfatte standarder for tjenester. I artikkel 2 nr. 4 bokstav c er tjenester tatt inn i definisjonen av tekniske spesifikasjoner."

Det er vanskelig å overskue hva et fremtidig arbeid med europeiske tjenestestandarder kan resultere i på vann- og avløpsområdet. Vannforsyning og avløpshåndtering (vann- og avløpstjenestene) er en tjenestesektor som er svært ulikt organisert og finansiert i de europeiske landene. For norske vann- og avløpsvirksomheter, som eies og driftes av kommuner, av kommunalt eide selskaper eller av samvirker/andelslag, er det vesentlig at det ikke utvikles tjenestestandarder som kommer i konflikt med den norske modellen.

Norske myndigheter har de siste årene tatt to sentrale grep for å sikre nasjonens rett til selv å beslutte organisering og finansiering av vann- og avløpstjenestene:

1) 24. juni 2011 ble "Prop. 136 L (2010-2011) Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg" behandlet av Regjeringen i statsråd og vedtatt oversendt til Stortinget. Lovproposisjonen skal

Norsk Vann BA

Vangsvegen 143, NO-2321 Hamar Telefon: +47 62 55 30 30 Telefax: + 47 62 55 30 31 E-post: post@norsk vann.no
Internett: www.norsk vann.no Organisasjonsnummer: NO 986 273 026 MVA Bankgirokonto: 7162 05 19876

sikre dagens offentlige eierskap til vann- og avløpsanlegg, og tar utgangspunkt i lov om kommunale vass- og kloakkavgifter fra 1974, som er utbygget med to nye paragrafer om eierskap.

"Med denne loven sikrer vi offentlig eierskap av en viktig fellesskapsressurs. Velfungerende vann- og avløpstjenester er en forutsetning for innbyggernes liv og helse og en viktig faktor for et godt samfunn", sa miljø- og utviklingsminister Erik Solheim i en pressemelding samme dag.

2) EUs tjenstedirektiv er gjennomført i norsk rett som lov om tjenestevirksomhet (tjenesteloven), som trådte i kraft 28.12.2009. Under høringen av forslaget til tjenestelov, tok bl.a. Norsk Vann og KS opp bekymringen for at fremtidige tolkninger av tjenstedirektivet kunne få konsekvenser for organiseringen og finansieringen av vann- og avløpstjenestene i Norge. Norsk Vann ba i sin høringsuttalelse departementet sørge for en avklaring og konkretisering av konsekvensene og evt. vurdere å definere VA-tjenester som tjenester av allmenn ikke-økonomisk karakter.

I "Ot.prp.nr. 70 (2008-2009) Om lov om tjenestevirksomhet (tjenesteloven)" refererer departementet bl.a. KS` og Norsk Vanns høringsuttalelser, drøfter disse i lys av tjenstedirektivet, underlagsrapporter m.m., og konkluderer i kap. 4.3.3 på følgende vis:

"Departementet legger etter dette til grunn at gjennomføring av tjenstedirektivet i norsk rett ikke har betydning for organisering og finansiering av offentlige tjenester og for mulighetene til å løse samfunnsmessige oppgaver gjennom offentlig sektor. Dette er foreslått gjennomført i utkastet til tjenesteloven § 2 annet ledd."

Tjenesteloven § 2 annet ledd ble som følger:

"Loven griper ikke inn i organisering og finansiering av offentlige tjenester, herunder plikter knyttet til utøvelsen av disse."

I kommentarene til § 2 er dette ytterligere utdypet:

"Annet ledd avgrensner lovens virkeområde mot organisering og finansiering av offentlige tjenester, og plikter knyttet til utøvelsen av disse tjenestene. Offentlige tjenester omfatter både tjenester av allmenn økonomisk interesse og tjenester av allmenn ikke-økonomisk interesse, og både tjenester som ytes direkte av offentlige foretak og av private foretak med betydelig offentlig finansiering. Som nevnt omfattes ikke tjenester av allmenn ikke-økonomisk interesse av tjenestebegrepet og dermed heller ikke av loven. Loven kan da heller ikke berøre organiseringen eller finansieringen av slike tjenester. Avgrensningen har derfor størst betydning for tjenester av allmenn økonomisk interesse, hvor loven i utgangspunktet får anvendelse. Avgrensningen innebærer at loven ikke berører norske myndigheters adgang til selv å definere hvilke tjenester som er tjenester av allmenn økonomisk interesse. Bestemmelsen tilsvarer her tjenstedirektivet artikkel 1 nr. 1 annet avsnitt, nr. 2 og 3. Loven får altså ikke betydning for hvorvidt tjenester av allmenn økonomisk interesse, som er reservert for offentlige eller private foretak, skal konkurransenutsettes. Loven pålegger heller ikke privatisering av offentlige foretak. Avgrensningen mot organisering av offentlige tjenester innebærer videre at loven ikke berører offentlige monopolordninger. Det vises for øvrig også til tjenstedirektivets fortale punkt 8 og nærmere omtale under avsnitt 4.3.3."

Norske myndigheter tok også opp dette forholdet i en erklæring under EØS-komiteens behandling av tjenstedirektivet 24.04.2009:

"Norge understreker at nasjonale myndigheter fortsatt har kompetanse til å avgjøre i hvilken utstrekning tjenester skal ytes av det offentlige, hvordan tjenestene skal organiseres og finansieres, samt hvilke spesifikke forpliktelser de skal underlegges."

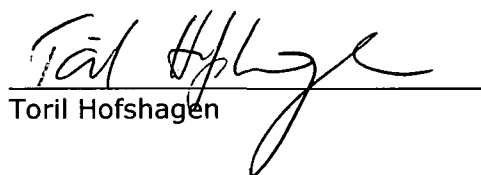
Norsk Vann ber departementet fortsatt ha oppmerksomheten rettet mot å sikre Norges rett til å beslutte organisering og finansiering av offentlige tjenester som vann- og avløpstjenestene, herunder at det ikke kan fastsettes tjenestestandarder som rokker ved dette prinsippet. Dette kan eksempelvis gjøres ved å sende norske kommentarer til forslaget til

standardiseringsforordning, og be om at fortalen i forordningen eksplisitt uttrykker at nasjonalstatene avgjør i hvilken utstrekning tjenester skal ytes av det offentlige, hvordan tjenestene skal organiseres og finansieres, samt hvilke spesifikke forpliktelser de skal underlegges.

Med hilsen
Norsk Vann BA

Einar Melheim
Direktør

Toril Hofshagen

Kopi til:
KS, KS Bedrift og Standard Norge

**) Norsk Vann er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for vann- og avløpssektoren. Organisasjonen skal bidra til å oppfylle visjonen om rent vann ved å sikre sektoren gode rammevilkår og legge til rette for kompetanseutvikling og kunnskapsdeling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide VA-selskaper, kommunenes driftsassistanser for VA og noen private andelsvannverk. Norsk Vann representerer 360 kommuner med ca 95 % av landets innbyggere. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.*